

Postrehy Jana Sokola

(1936 – 2021; filozof, pedagog a publicista)

- *Učitel musí mít děti rád a musí mít rád předmět, který učí. Tyto dvě věci jsou naprosto zásadní, všechno ostatní se poddá.*
- *To nejcennější, co může škola dětem dát, je, že v nich probudí o něco zájem. Čím víc toho je, tím lépe, ale ten zájem musí být opravdový. To je podstatné... **Když se podaří probudit zájem, o znalosti už nikdo nemusí mít strach: ty si i dítě umí získat, pokud o ně stojí.***
- *Učitelé si málo uvědomují, že svou osobností vychovávají v dobrém i špatném mnohem víc než tím, co dětem lijí do hlaviček. Předávají obraz toho, jaká mezi lidmi platí pravidla, jak se k sobě chovají... Důležitý je – jako vždy – především **příklad učitele.***
- *Evropa je po mém soudu založena na jedné obrovské hodnotě, a tou je zvědavost. Evropané byli jediní, kdo se zajímali o to, co se děje jinde na světě, o to, co se jich netýká... **Věda je totiž soustavná a kultivovaná zvědavost...** Kultivování dětské zvědavosti až do dospělosti a stáří je podle mého názoru největší evropský vynález.*
- *Základem výchovy k evropanství je mnohojazyčnost: mimochodem ekonomicky nejlepší parametr, s jakým můžete na pracovní trh přijít. Člověk, který umí dobře tři cizí jazyky, už nemusí umět skoro nic jiného.*
- ***Vzdělávání musí být pro život** – a to včetně času, ve kterém člověk nepracuje. Nejen kvůli nezaměstnanosti, ale také kvůli dovolené, volnu, kratší pracovní době, mládí, stáří a podobně... Lidé proto dneska musí být víc pružní a potřebují si osvojit daleko víc základních dovedností... Jde hlavně o jazykové znalosti, kritické myšlení, schopnost psát a smysluplně formulovat a poradit si s číselnými údaji typu procenta a podobně. Takové dovednosti jsou – a vždy budou – vyžadovány, protože jsou celoživotně použitelné... Musíte se vzdělávat pro zaměstnání, ale také pro občanství, a především pro lidství. Člověk by se prostě měl cítit jako člověk – ať je v pracovním poměru nebo není.*
  - *Člověk žije z toho, co se naučil. Počínaje řečí a krajinou, přes vědy, kulturu a náboženství až po instituce jsme to všechno dostali zadarmo. Náš vlastní podíl je nepatrný. Moje povinnost je postarat se, aby to se mnou nešlo do hrobu. Ty věci nejsou moje. Jsem jenom jejich správce.*
- ***Stáří žijí proto, aby mladým vyprávěli pohádky a předávali lidskou kulturu...***

(vybral a zostavil dmj)